

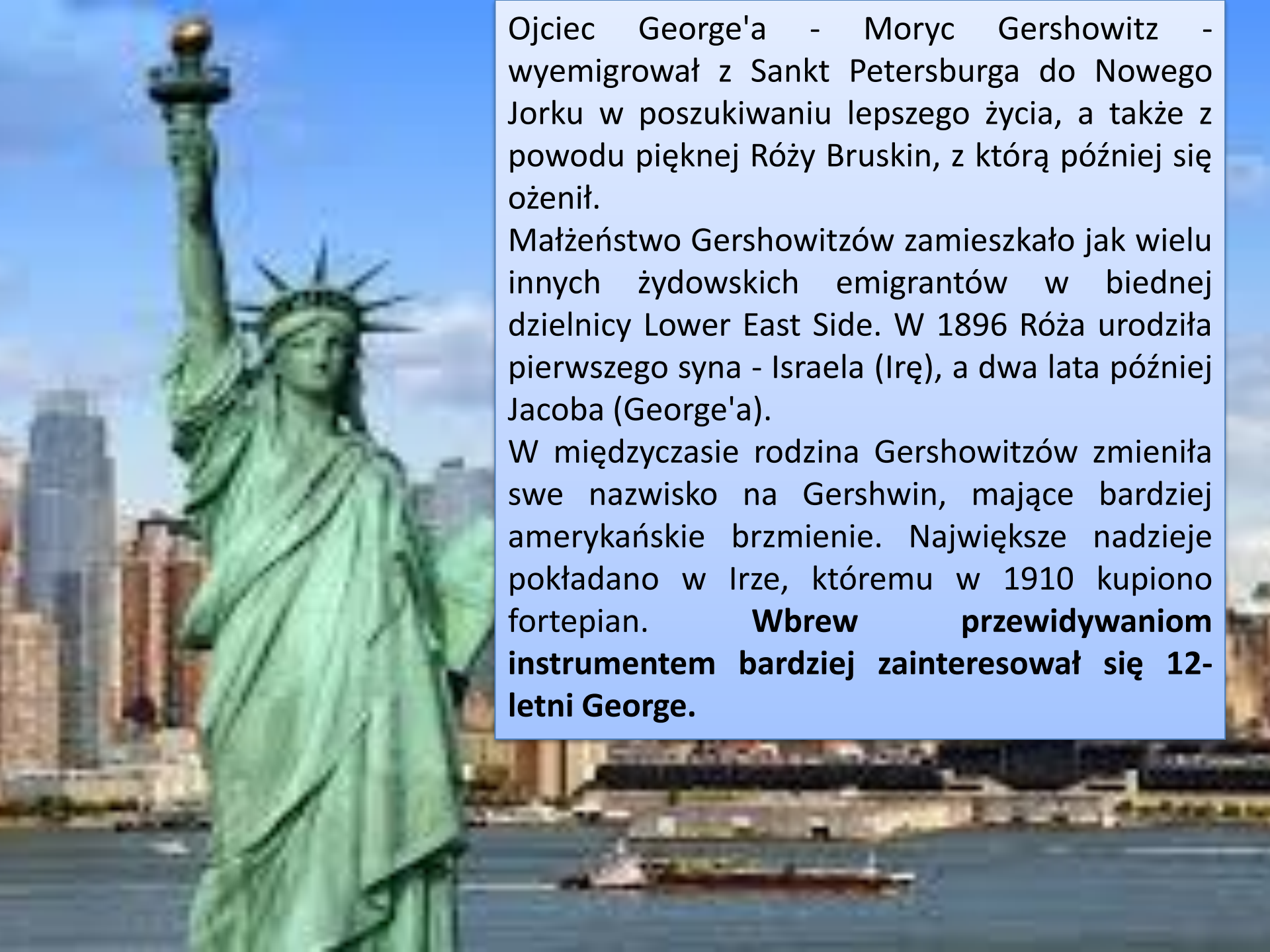
George Gershwin

Jazzowe odprężenie

KRÓL JAZZU

A man in a dark tuxedo and white shirt with a bow tie stands behind a grand piano. The piano is dark wood with a light-colored keyboard. The background is dark and out of focus, suggesting an indoor setting like a stage or a club.

- właśc. **Jacob Gershowitz** (1898-1937 w Hollywood) – amerykański kompozytor i pianista. W jego twórczości można znaleźć elementy jazzu, muzyki murzyńskiej i współczesnych tańców.

Ojciec George'a - Moryc Gershowitz - wyemigrował z Sankt Petersburga do Nowego Jorku w poszukiwaniu lepszego życia, a także z powodu pięknej Róży Bruskin, z którą później się ożenił.

Małżeństwo Gershowitzów zamieszkało jak wielu innych żydowskich emigrantów w biednej dzielnicy Lower East Side. W 1896 Róża urodziła pierwszego syna - Israela (Irę), a dwa lata później Jacoba (George'a).

W międzyczasie rodzina Gershowitzów zmieniła swe nazwisko na Gershwin, mające bardziej amerykańskie brzmienie. Największe nadzieje pokładano w Irze, któremu w 1910 kupiono fortepian. **Wbrew przewidywaniom instrumentem bardziej zainteresował się 12-letni George.**

Zatrudnił się jako "song plugger", czyli muzyk prezentujący piosenki na fortepianie, co spotkało się ze zdecydowanym sprzeciwem ojca. Praca ta polegała na graniu nowych piosenek potencjalnym nabywcom wydawnictw nutowych. Zarabiał na tym 15 dolarów tygodniowo. Już jako nastolatek napisał kilka piosenek. Jego pracodawcy uznali, że warto postawić na młodego autora i wydali jego ragtime'owy utwór fortepianowy Rialto Ripples. George jednak postanowił związać się z teatrem. Zaczął akompaniować na fortepianie w mniejszych przedstawieniach na Broadwayu. Gershwin zwrócił po jakimś czasie na siebie uwagę bardziej wpływowych producentów teatralnych.

Swanee

Music by George Gershwin
Arranged by Matthew King

Ragtime tempo $\text{♩} = 110$

© Copyright 1918 Chappell & Company Incorporated/T.B. Harms Incorporated, USA.
Warner/Chappell Music Limited (50%)Francis Day & Hunter Limited (50%).
All Rights Reserved. International Copyright Secured.

Sława Gershwin zaczął się w 1920, gdy miał 22 lata. Wtedy to piosenkarz Al Jolson nagrał *Swanee*, które zostało napisane rok wcześniej. Nagranie sprzedało się w milionach egzemplarzy i przyniosło Gershwinowi fortunę.

<http://www.youtube.com/watch?v=xqGI8sSgXbE>

RHAPSODY IN BLUE

George Gershwin SYMPHONY FOR BLUES

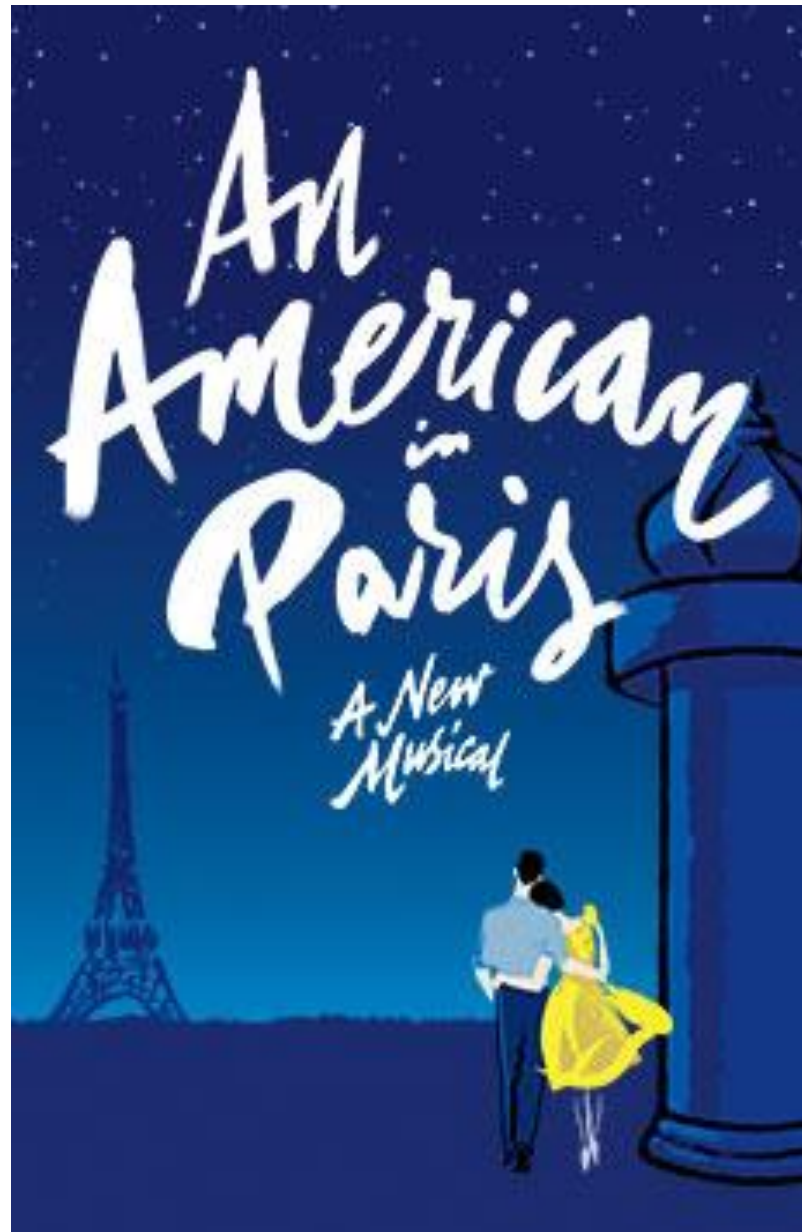
Gershwin pragnął być kompozytorem muzyki poważnej. Pragnął jednak połączyć ją z energiczną amerykańską muzyką ludową. W 1924 opublikował ***Błękitną rapsodię***.

Utwór ten rozpoczął pasmo sukcesów Gershwina.

<https://www.youtube.com/watch?v=ss2GFGMu198>

An American in Paris

<https://www.youtube.com/watch?v=o7AGoPObYYU>

To, co w twórczości Gershwina ujmuje po dziś dzień najbardziej, to umiejętne skrzyżowanie muzyki symfonicznej i scenicznej z idiomatyką jazzu. Nie bez powodu więc o muzyce tej mówi się czasem „**jazz symfoniczny**”.

Gershwin stosował szeroko jazzowe zwroty melodyczne, połączenia harmoniczne, elementy bluesa i ragtime'u.

W wielu utworach zatarła się granica pomiędzy muzyką poważną a rozrywkową, bez utraty tożsamości którejkolwiek z nich.

Do najpopularniejszych utworów symfonicznych Gershwina należą:

Błękitna rapsodia,

poemat symfoniczny Amerykanin w Paryżu,

Uwertura kubańska oraz

Koncert fortepianowy F-dur.

Słynne Piosenki

Summertime – aria z opery ***Porgy and Bess*** (1935),

<https://www.youtube.com/watch?v=O7-Qa92Rzbk>

I Got Rhythm → <https://www.youtube.com/watch?v=oQdeTbUDCiw>

The Man I Love